

Raport podsumowujący działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

w 2019 roku

prowadzonego przez Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
na zlecenie PARPA

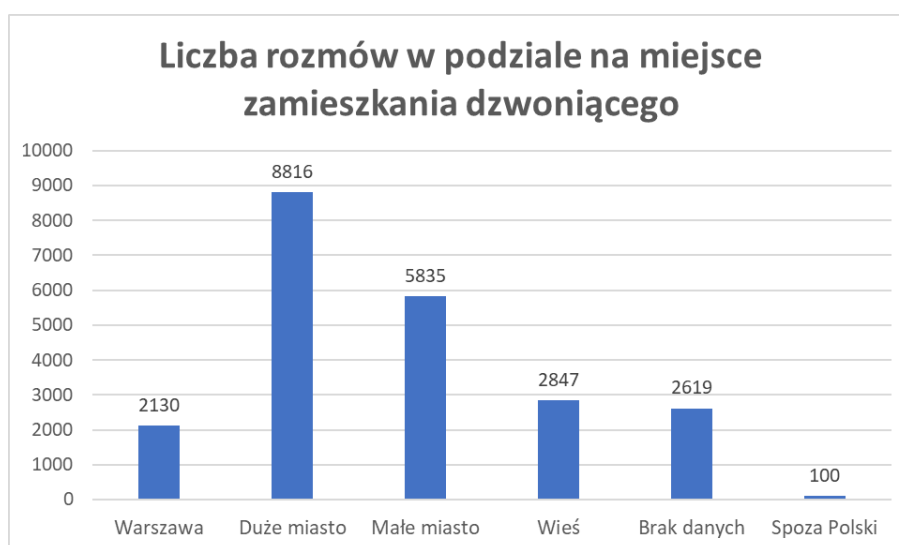
Działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” obejmuje udzielanie informacji, porad prawnych oraz wsparcia emocjonalnego wszystkim dotkniętym problemem przemocy, osobom krzywdzonym i krzywdzącym, a także świadkom i tym, którzy pragną podzielić się swoimi wątpliwościami lub doświadczeniem z tego zakresu. Nasi konsultanci są codziennie do dyspozycji pod numerem infolinii 800-120-002. Prowadzą również Poradnię E-mailową, której zadaniem jest odpowiadanie na zapytania przedstawiane w formie listownej. Ponadto, w razie potrzeby specjaliści Pogotowia podejmują interwencje mające zapewnić - poprzez współpracę z odpowiednimi służbami i instytucjami - ochronę osób doznających przemocy. Poniższy raport przedstawia dane statystyczne podsumowujące działalność Pogotowia „Niebieska Linia” w 2019 roku. W kolejnych podrozdziałach opisana została kolejno aktywność w obrębie trzech różnych obszarów działalności Pogotowia: pracy infolinii telefonicznej, pracy Poradni E-mailowej, prowadzonych interwencji. Wszystkie przedstawione dane liczbowe dotyczą tylko analizowanego okresu. Interpretując je należy mieć na uwadze, że odzwierciedlają one to, co opisywali nasi rozmówcy.

Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 800-120-002

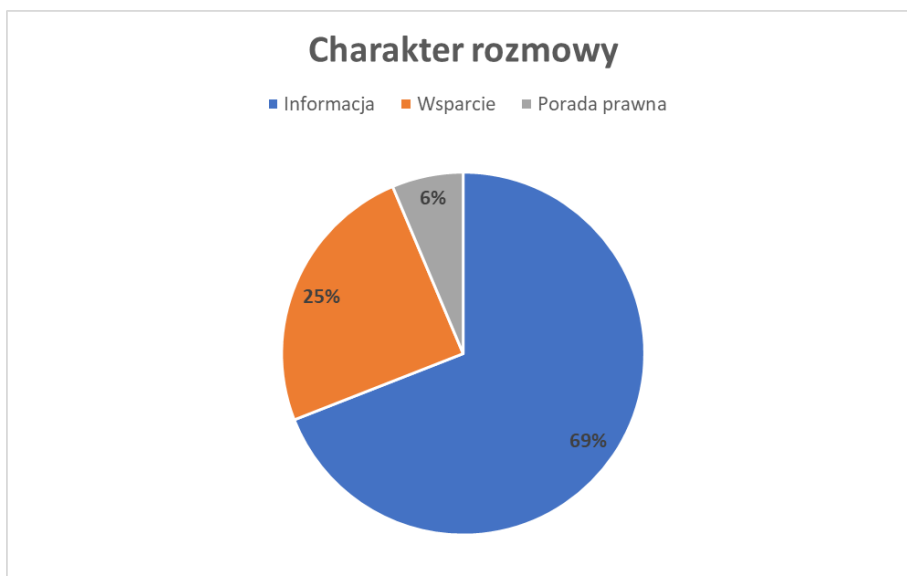
W 2019 roku dyżurujący w Pogotowiu „Niebieska Linia” przeprowadzili 22 347 rozmów, większość z nich (20 391 rozmów, 91,2% wszystkich rozmów) za pośrednictwem infolinii 800-120-002. Znalazły się jednak również osoby (1 956 telefonów, 8,8% wszystkich rozmów) zainteresowane kontaktem z prawnikiem (oczekującym w poniedziałkowe i wtorkowe wieczory pod numerem 22 666-28-50 oraz w środy wieczór pod numerem 800-120-002).

W 46,9% rozmów był to pierwszy kontakt dzwoniącego z naszą infolinią. Wśród telefonujących **zdecydowaną większość stanowiły kobiety (77,6%)**, jednak również mężczyźni nierzadko korzystali z możliwości uzyskania porady czy wsparcia. Numer infolinii wybierali **głównie dorośli**. W analizowanym okresie odebrano 534 połączenia od dzieci lub niepełnoletniej młodzieży (jest to 2,4% wszystkich rozmów).

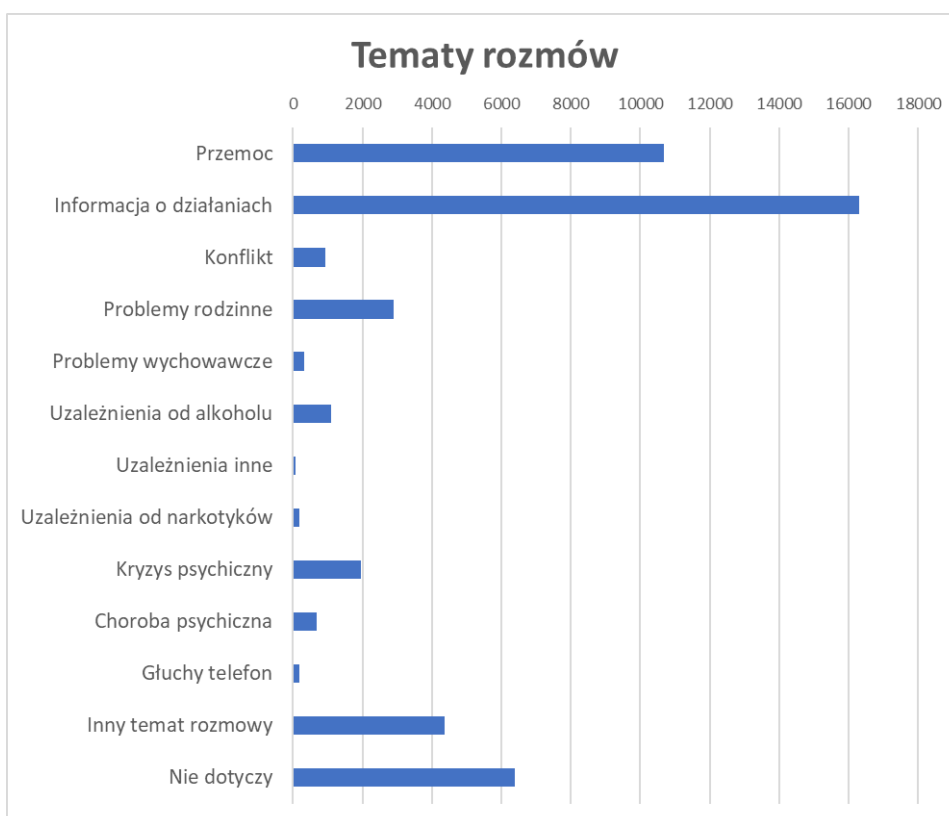
Pogotowie „Niebieska Linia” ma charakter ogólnopolski. W 2019 roku na infolinię **dzwoniono ze wszystkich regionów Polski**. Na tle innych województw, co dotyczy połączeń, w których podano te dane do celów statystycznych, stosunkowo najwięcej telefonów nasi specjaliści odebrali od osób z Mazowsza (35,9%). Najmniej telefonów było z województwa opolskiego (ok. 1,2%). Połączenia wykonywano głównie z dużych i małych miast, niemały udział stanowili również mieszkańcy wsi (12,7% wszystkich odebranych połączeń).

W zależności od zapotrzebowania osoby dzwoniącej specjaliści infolinii mogą udzielać informacji w zakresie swoich kompetencji, służyć wsparciem lub przekazywać wiedzę z zakresu profilaktyki przemocy. Warto również pamiętać o regularnych dyżurach prawników, po których poradę można się zgłosić. Jak wskazują statystyki z 2019 roku 69,1% rozmów miała charakter informacyjny, 24,6% zaś służyło przede wszystkim wsparciu emocjonalnemu. 6,4% telefonów koncentrowało się na poradach udzielanych przez prawników.

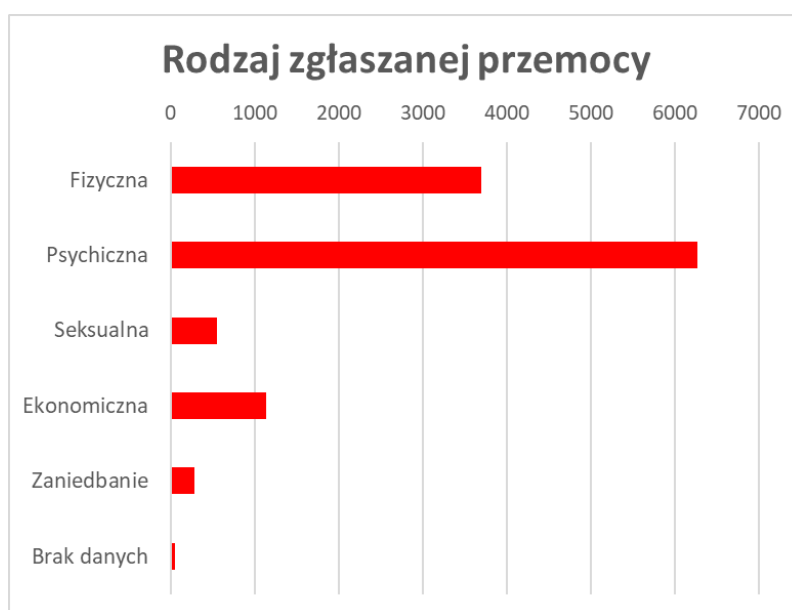
Informacje o możliwych do podjęciach działaniach, obok przemocy, stanowiły główne tematy przeprowadzonych konsultacji (specjaliści mają możliwość wyboru kilku opcji z zaproponowanej listy do oznaczenia każdej rozmowy).

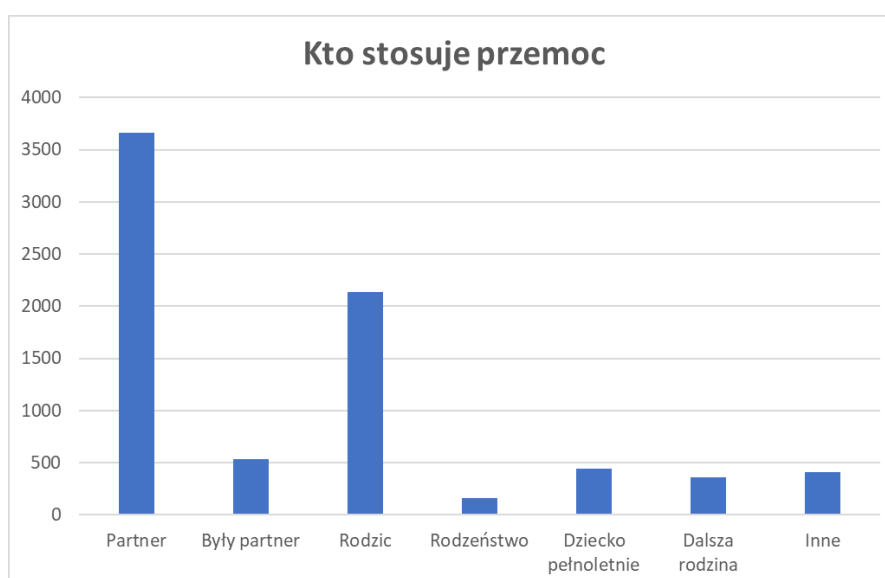
Konsultanci służą pomocą oraz radą osobom doznającym i stosującym przemoc, świadkom i wszystkim tym, którzy mają pytania lub wątpliwości dotyczące tego zjawiska. Chociaż wiele rozmów (34,0%) dyżurujący przeprowadzili z doznającymi przemocy, to jednak odebrali również 3 497 połączeń (15,6% wszystkich rozmów) od świadków.

Telefony od osób krzywdzących w dalszym ciągu zdarzają się sporadycznie. W 2019 r. odnotowano ich tylko 252 (ok. 1,1% wszystkich rozmów).

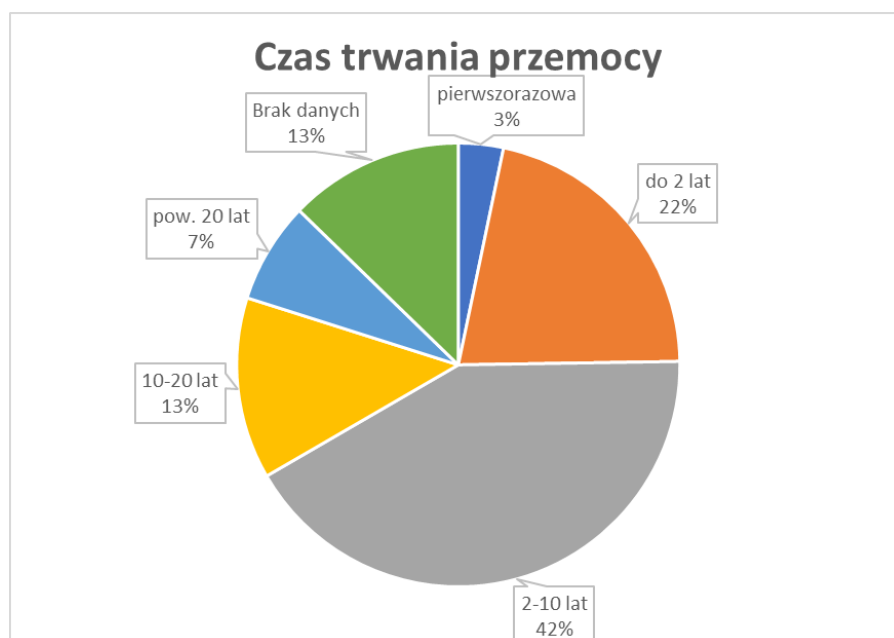
Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby zgłaszające przemoc rzadko mówią o tylko jednym jej rodzaju. Przemoc psychiczna towarzyszy w zasadzie każdej z pozostałych form. Zgłaszało ją w 2019 roku 6 275 osób (w tym 180 dzieci). Przemoc fizyczną zgłaszało 3 696 dzwoniących (w tym 147 dzieci). Odnotowano również niemały udział przemocy ekonomicznej oraz seksualnej.

Na podstawie danych zebranych w 2019 r. można stwierdzić, że w prawie połowie przypadków zgłaszanych w Pogotowiu „Niebieska Linia” osobą krzywdzącą jest partner (47,5% opisywanych przypadków). Dzwoniący nierzadko opisywali również sytuacje, w których osobami stosującymi przemoc byli rodzice.

Zróznicowany jest czas upływający od momentu doświadczenia po raz pierwszy lub zaobserwowania przemocy do chwili, gdy świadek lub osoba krzywdzona decyduje się na kontakt z Pogotowiem „Niebieska Linia”. Jak można odczytać z wykresu, w większości sytuacji czas ten możemy liczyć – niestety – w latach. W 2019 roku kontakt z naszymi konsultantami tylko sporadycznie podejmowany był już po pierwszym akcie przemocy (3,3%).

W **26,3%** zgłaszanych przypadków **osoba stosująca przemoc nadużywa alkoholu**.

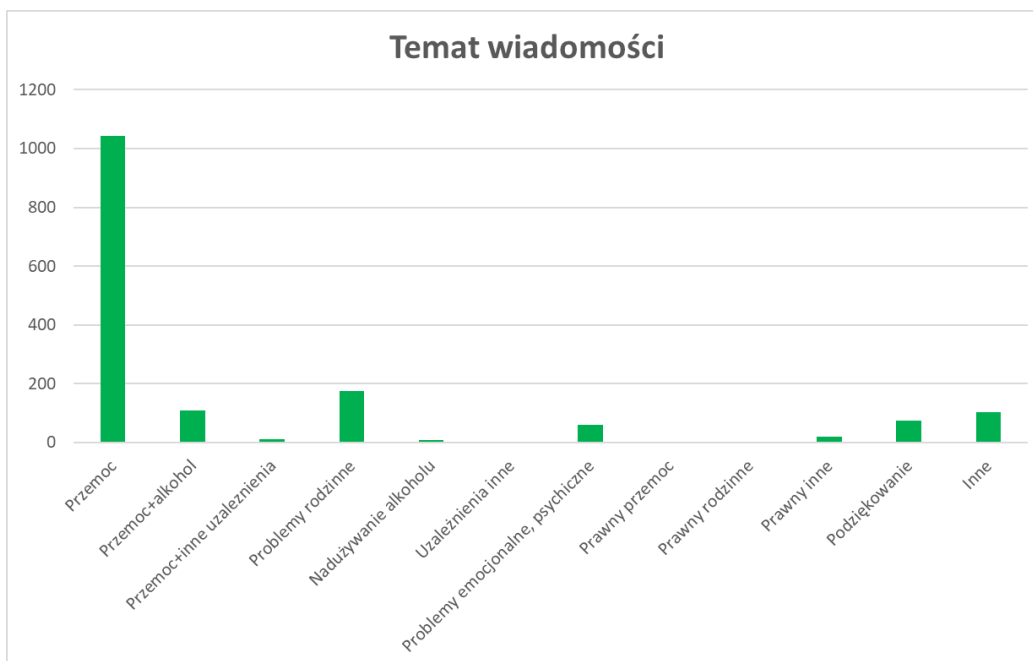
W 2019 roku konsultanci odebrali 534 połączenia od osób niepełnoletnich: 296 od dziewcząt, 238 od chłopców. 297 rozmów dotyczyło występowania przemocy.

Poradnia E-mailowa

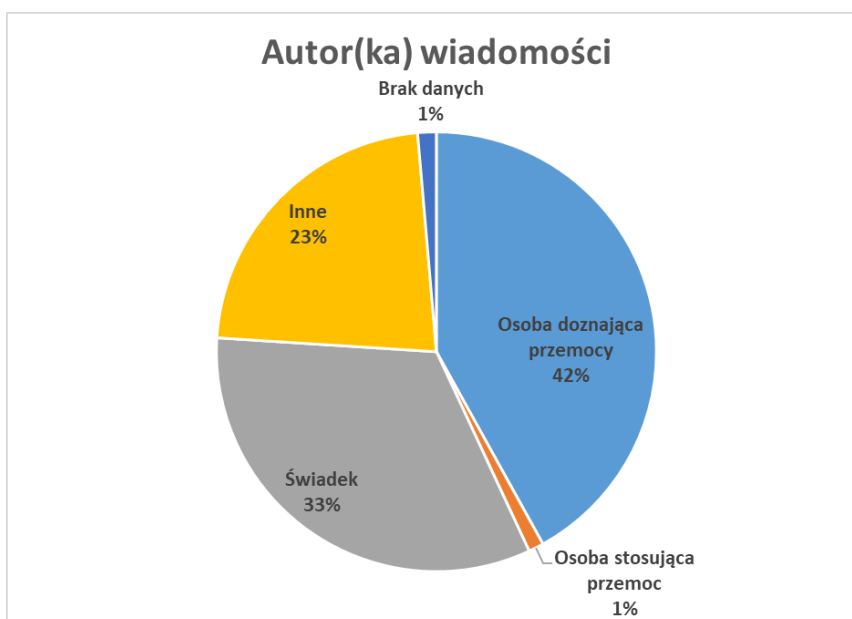
Pogotowie „Niebieska Linia” zachęca również do kontaktu drogą elektroniczną. Na adres Poradni E-mailowej można wysyłać wiadomości we wszystkich sprawach związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Nasi konsultanci na bieżąco odpowiadają na listy osób, które z różnych przyczyn wolą napisać niż zadzwonić na infolinię.

W 2019 roku specjaliści odpisali na 1609 maili nadesłanych przede wszystkim przez osoby dorosłe (95,8% wszystkich mailowych wiadomości). Większość wiadomości napisały kobiety (1056 wiadomości, 65,6% wszystkich mailowych wiadomości). 56,1% wszystkich mailowych wiadomości odbieranych przez konsultantów pochodziła od osób, które kontaktowały się z nami nie po raz pierwszy.

Tematyka e-maili otrzymywanych w Poradni koncentrowała się przede wszystkim wokół zjawiska przemocy. Temat ten stanowił 64,8% wszystkich wiadomości w 2019 r. (dodatkowo ok. 6,7% stanowiły wiadomości dotyczące przemocy i alkoholu).

Autor(k)ami wiadomości byli najczęściej osoby doznające przemocy (42% wszystkich wiadomości), ale pisali także świadkowie (33%).

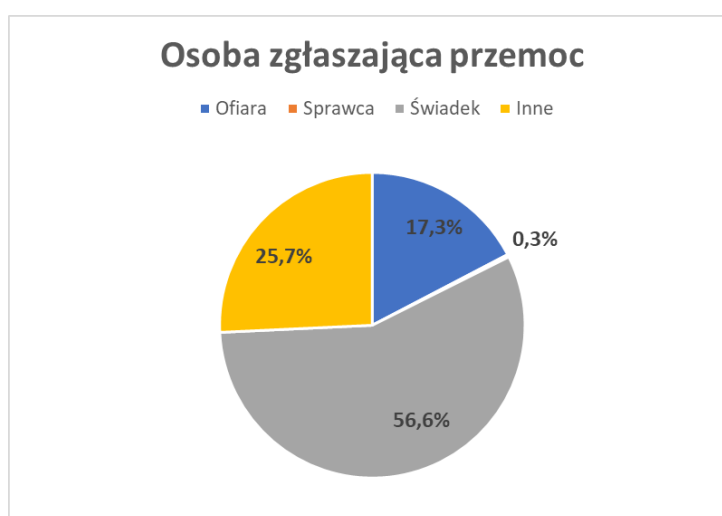

Prowadzone interwencje

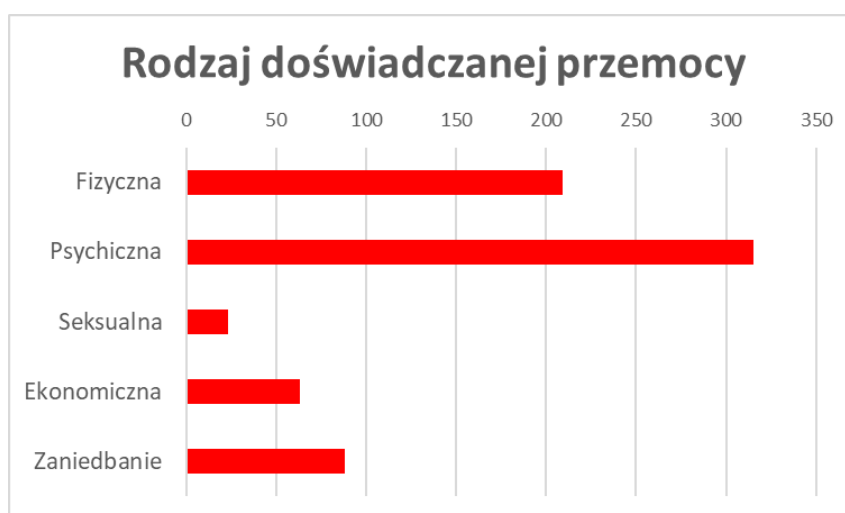
W 2019 roku specjaliści Pogotowia „Niebieska Linia” rozpoczęli **369 nowych interwencji** w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie. We wszystkich przypadkach miały one na celu udzielenie pomocy osobom doświadczającym przemocy (lub tym, co do których istnieje przypuszczenie, że jej doznają) poprzez kontakt z placówkami zajmującymi się przemocą w rodzinie na terenie zamieszkania pokrzywdzonego.

Potrzebę rozpoczęcia interwencji można zgłaszać telefonicznie, mailowo lub listownie. Większość naszych klientów (87,3%) w 2019 r. preferowało tę pierwszą formę kontaktu. Interwencje były podejmowane z inicjatywy osoby kontaktującej się z Pogotowiem „Niebieska Linia” (55,6%) lub po wspólnym rozważeniu tej możliwości z konsultantem (34,4%). W uzasadnionych przypadkach (np. gdy zagrożone jest czyjeś życie) interwencja jest również rozpoczynana w wyniku samodzielnie podjętej decyzji dyżurującego. W analizowanym okresie taka sytuacja miała miejsce 37 razy (10,0%).

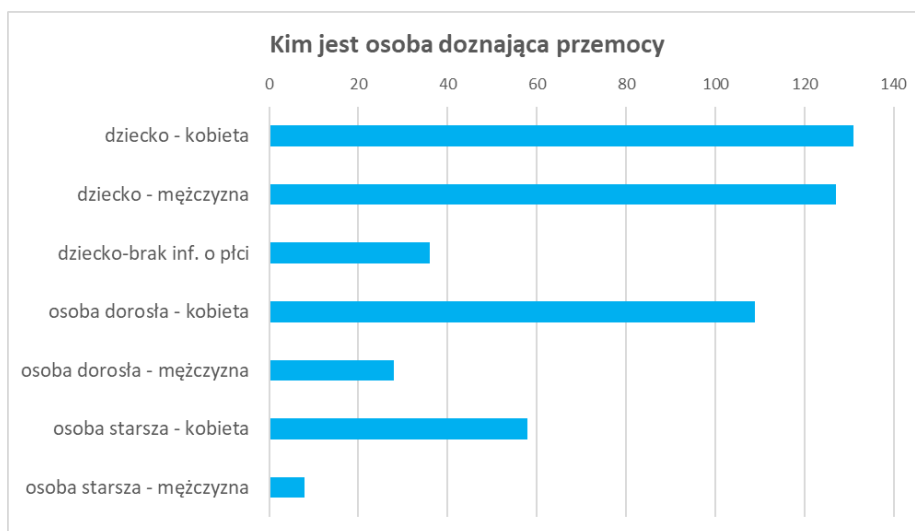
Interwencja może zostać podjęta w wyniku zgłoszenia się osoby doznającej przemocy, jednak dużą rolę odgrywają również świadkowie. W 2019 roku ponad połowa interwencji była możliwa właśnie dzięki informacjom uzyskanym od członków rodziny, sąsiadów, znajomych. Zachęcamy do kontaktu osoby, które w swoim otoczeniu obserwują niepokojące sygnały.

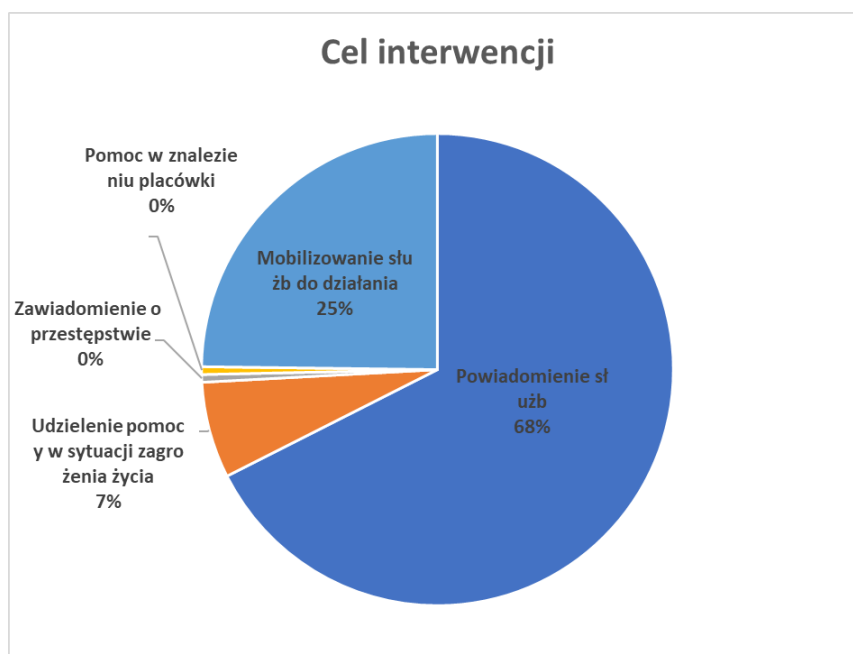
W 2019 r. Pogotowie „Niebieska Linia” podejmowało działania w sprawie pokrzywdzonych z terenu większości województw. Interwencje dotyczyły zazwyczaj więcej niż jednego rodzaju przemocy; przemocy psychicznej towarzyszyła najczęściej fizyczna.

W rozpatrywanych sprawach osobami doświadczającymi przemocy były w większości przypadków dzieci (59,2%). Spośród osób dorosłych interwencje podejmowano szczególnie często wobec krzywdzenia kobiet.

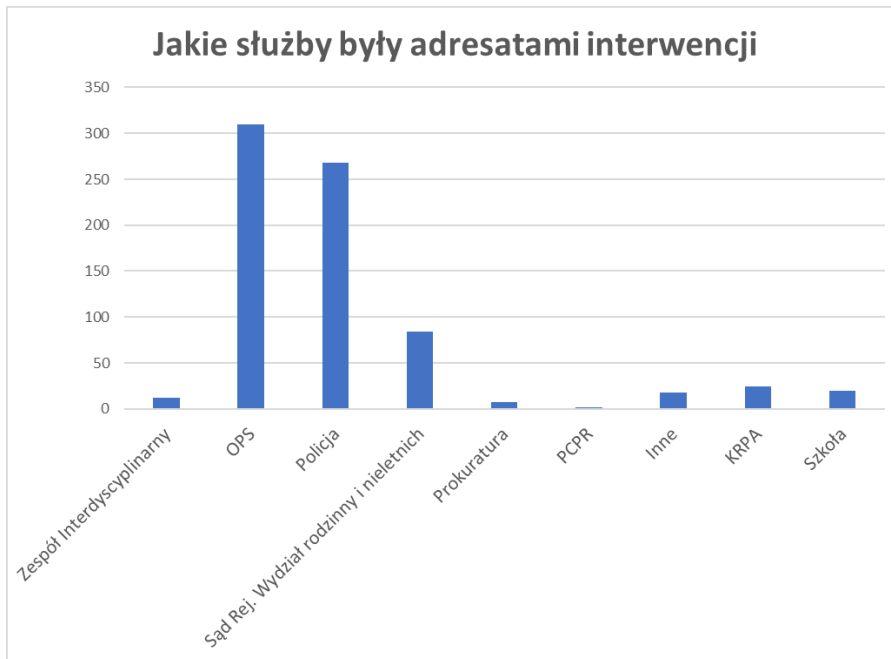

W zależności od konkretnej sytuacji Pogotowie „Niebieska Linia” stosuje zindywidualizowane procedury. Jak wynika z analizy zebranych w 2019 roku danych specjaliści Pogotowia „Niebieska Linia” w większości przypadków podejmowali działania mające na celu powiadomienie służb o zaistniałej sytuacji.

Konsultant każdorazowo podejmuje również decyzję odnośnie tego, z którymi służbami powinien się skontaktować w ramach danej interwencji. Jak wynika z wykresu, w większości wypadków powiadomiony został Ośrodek Pomocy Społecznej i Policja. W zależności od sytuacji kontakt może być nawiązany z kilkoma instytucjami lub wielokrotnie z tą samą. Pewna część interwencji wymagała nawiązania współpracy

z sądem, komisją rozwiązywania problemów alkoholowych, zespołem interdyscyplinarnym lub jedną z pozostałych instytucji.

Pogotowie „Niebieska Linia” podejmuje interwencje szczególnie w przypadkach, w których osoba doznająca przemocy ma ograniczone możliwości samodzielnego poradzenia sobie w trudnej sytuacji z uwagi np. na niepełnosprawność lub zamieszkanie w miejscu izolowanym, gdzie trudno o naturalną sieć wsparcia. Wykres przedstawia odnotowaną w 2019 r. częstotliwość występowania różnych czynników zagrożenia wśród osób, w interesie których prowadzona była interwencja. Jak można zauważyć, podstawową okolicznością, która sprawiała, że potrzebna okazywała się pomoc z zewnątrz była powtarzalność przemocy i wiek osoby jej doznającej. Zarówno osoby starsze, jak i dzieci nie są na tyle samodzielne, aby własnymi siłami uporać się z problemem. Niepokojącym sygnałem skłaniającym do podjęcia działań było też nadużywanie alkoholu przez osobę stosującą przemoc.

Rodzaje czynników ryzyka

